



T.C.  
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

## 2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022



Tel : 90 (312) 295 30 00  
Fax : 90 (312) 295 48 00



[www.sayistay.gov.tr](http://www.sayistay.gov.tr)  
[sayistay@sayistay.gov.tr](mailto:sayistay@sayistay.gov.tr)



İnönü Bulvarı No: 45  
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA



## İÇERİK

<b>MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU</b>	<b>1</b>
<b>MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİ (3225 SAYILI KANUN) 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU</b>	<b>20</b>
<b>MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI KANTİNLER 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU</b>	<b>26</b>
<b>MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI SOSYAL TESİS 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU</b>	<b>38</b>





**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI**

**2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**



## İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	19





## TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Durumu ve Bütçe Giderleri.....	5
Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Gelirleri .....	6
Tablo 3: Faaliyet Sonuçları .....	6
Tablo 4: All Risk Sigortasına İlişkin Özel Muafiyet Tanımlanan İşler .....	17



## KISALTMALAR

- MSB** : Milli Savunma Bakanlığı  
**TSK** : Türk Silahlı Kuvvetleri  
**YİĞŞ** : Yapım İşleri Genel Şartnamesi



## **BULGU LİSTESİ**

### **A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular**

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

### **B. Diğer Bulgular**

1. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Fiili Durum ile Uyumlu Olmaması
2. Diğer Kamu Kurumları Adına Yapılan Hizmetlere İlişkin Giderlerin Bakanlık Bütçesinden Karşılanması
3. Memur Eliyle Gördürülmesi Gereken İşlerde İşçilerin Çalıştırılması
4. Yapım İşlerine Ait All Risk Sigortalarının Bir Kısımının İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygun Düzenlenmemesi



---

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

Millî Savunma Bakanlığının kuruluşu, görev ve yetkileri, personel yapısı ve diğer kurumlarla ilişkileri 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkındaki 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 336’ncı maddesinde Millî Savunma Bakanının görev ve yetkileri şu şekilde düzenlenmiştir;

*“a. Milli Savunma görevlerinin siyasi, hukuki, sosyal, askeri okullardaki (harp okulları ve astsubay meslek yüksekokulları) eğitim, mali ve bütçe hizmetlerini,*

*b. Silahlı Kuvvetlerin Cumhurbaşkanınca kararlaştırılacak savunma politikası çerçevesinde, Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit olunan ve Milli Savunma Bakanı tarafından onaylanan ilke, öncelik ve ana programlarına göre:*

*(1) Barışta ve savaşta personel temini ile asker alma hizmetlerini,*

*(2) Silah, araç, gereç ve her çeşit lojistik ihtiyaç maddelerinin tedariki hizmetlerini,*

*(3) Askeri fabrikalar ve tersaneler dahil harp sanayii hizmetlerini,*

*(4) Sağlık ve veteriner hizmetlerini,*

*(5) Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde gerçekleştirilecek insani amaçlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliğine yönelik faaliyetlerini,*

*(6) 24.02.2000 tarihli ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerde Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun kapsamında faaliyetlerini,*

*(7) İnşaat, emlak, iskân ve enfrastrüktür hizmetlerini,*

*c. Teftiş, inceleme ve soruşturma hizmetlerini,*

*ç. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarında görev alacak personelin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması hizmetlerini Milli İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğü aracılığıyla,*

*yürütmektir.”*

## **1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları**

### **1.2.1. Teşkilat Yapısı**

Millî Savunma Bakanlığı; merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur.

Genelkurmay Başkanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları Millî Savunma Bakanına bağlıdır.

Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları Millî Savunma Bakanına ayrı ayrı bağlı ve sorumludur.

Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarının teşkilatı Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda gösterilir.

### **Millî Savunma Bakanlığı Merkez Teşkilatı**

- a. Askeralma Genel Müdürlüğü
- b. Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü
- c. Askeri Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- ç. Bütçe ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü
- d. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- e. Lojistik Genel Müdürlüğü
- f. Personel Genel Müdürlüğü
- g. Savunma ve Güvenlik Genel Müdürlüğü
- ğ. Tedarik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- h. Tersaneler Genel Müdürlüğü



1. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü
  - i. Teknik Hizmetler Genel Müdürlüğü
  - j. Teftiş Kurulu Başkanlığı
  - k. Millî Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı
  - l. Muhabere ve Bilgi Sistem Dairesi Başkanlığı
  - m. Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
  - n. Özel Kalem Müdürlüğü
  - o. Diğer Komutanlıklar

#### **Millî Savunma Bakanlığı Taşra Teşkilatı**

- a. Askeralma Bölge Başkanlıkları
- b. Tedarik Bölge Başkanlıkları
- c. İnşaat Emlak Bölge Başkanlıkları
- ç. Tersane Komutanlıkları
- d. Askeri Fabrika Müdürlükleri

#### **Millî Savunma Bakanlığı Bünyesindeki Kuruluş**

#### **Millî Savunma Üniversitesi**

09.11.2016 tarih ve 6756 sayılı Kanun ile Harp Okulları, Enstitüler, Astsubay Meslek Yüksek Okulları, Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu, Yabancı Diller Yüksekokulu ile mülga olan Harp Akademileri Komutanlığı Millî Savunma Üniversitesi kuruluşu altında birleştirilmiştir.

#### **Millî Savunma Bakanlığı Bağlı Kuruluşları**

#### **a. Harita Genel Müdürlüğü**

15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 sayılı

---

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 168-173'üncü maddelerinde yer verilmiştir.

### **b. Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı**

15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 315-326'ncı maddelerinde yer verilmiştir.

### **Millî Savunma Bakanlığı İlgili Kuruluşu**

#### **Makine ve Kimya Endüstrisi A.Ş.**

08.03.1950 tarih ve 5591 sayılı Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Kanunu ile kamu iktisadi devlet teşekkülü şeklinde kurulan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, 16.06.2000 tarihinden itibaren Millî Savunma Bakanlığının ilgili kuruluşu haline getirilmişken, 03.07.2021 tarihli ve 31530 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun'la birlikte, sermayesinin tamamı hazineye ait ve Millî Savunma Bakanlığının ilgili olduğu bir anonim şirkete dönüştürülmüştür.

### **1.2.2 İnsan Kaynakları**

Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarında muvazzaf/sözleşmeli subay, astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er kapsamında olan askerî (profesyonel) personel sayısı 2021 yılı sonu itibarıyla 216.044 olup ayrıca yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve erden oluşan yükümlü personel sayısı 174.916, Devlet memuru ve işçiden oluşan sivil personel sayısı ise 39.617 olup Millî Savunma Bakanlığında istihdam edilen personel sayısı toplamı 430.577'dir.

Subay ve astsubaylar 926 sayılı TSK Personel Kanunu'na, sözleşmeli subay ve astsubaylar 4678 sayılı Sözleşmeli Subay ve Astsubay Kanunu'na, Devlet memurları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na, işçiler 4857 sayılı İş Kanunu'na, uzman erbaşlar 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'na ve sözleşmeli erbaş ve erler 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu'na tabidir.

Devlet memurlarına 657 sayılı Kanun ve askerî mevzuatta belirli alanlarda istisnalar getirilmekte, işçiler için ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine ilave olarak geçerli bulunan toplu iş sözleşmesi hükümleri de uygulanmaktadır.

Askerî personel ile Devlet memurları 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu ve

2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

### 1.3. Mali Yapı

Millî Savunma Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir.

2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Millî Savunma Bakanlığına 61.484.939.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu tutar Genel Bütçeli İdareler ödeneği toplamının %4,63'üne tekabül etmektedir. Bütçe Kanunu'na istinaden gerçekleştirilen ödenek işlemleri sonucunda Bakanlığın nihai bütçe ödeneği 85.610.188.843,51 TL olmuştur. Bu ödeneğin yaklaşık %83,27'sine tekabül eden 71.286.447.975,11 TL yıl sonu itibarıyla harcanmıştır.

Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde; 25 döner sermayeli işletme, 316 kantin, sosyal tesis kapsamında 33 orduevi, 73 askerî gazino, 122 kışla gazinosu, 17 vardiya yatakhane ve 24 özel/yerel ve kış eğitim merkezi bulunmaktadır.

Bakanlığın 2021 yılı bütçe ve faaliyet gerçekleştirmelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 1: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Durumu ve Bütçe Giderleri**

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri		31.12.2021 Tarihi İtibarıyla (TL)			
		Bütçe Ödeneği	Nihai Bütçe Ödeneği	Harcama	TNBÖ Göre Grç.O. %
01	Personel Giderleri	34.195.104.000,00	36.951.085.260,00	36.928.856.015,86	99,94
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.218.963.000,00	5.497.822.658,00	5.491.279.216,04	99,88
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	20.982.973.000,00	41.329.779.602,06	27.089.180.208,26	65,54
05	Cari Transferler	861.287.000,00	1.561.052.119,48	1.560.939.310,97	99,99
06	Sermaye Giderleri	226.612.000,00	254.475.137,97	200.219.157,98	78,68
07	Sermaye Transferleri	0,00	6.556.066,00	6.556.066,00	100,00
08	Borç Verme	0,00	9.418.000,00	9.418.000,00	100,00
	Toplam	61.484.939.000,00	85.610.188.843,51	71.286.447.975,11	83,27

**Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Gelirleri**

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Gelirleri		31.12.2021 Tarihi İtibarıyla (TL)		
		Gelir Gerçekleşme	09 Ret ve İadeler	Net Gerçekleşme
01	Vergi Gelirleri	3.293.217.265,10	917.361.675,95	2.375.855.589,15
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	611.523.217,19	6.939.608,33	604.583.608,86
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	301.547.230,34	12.395,92	301.534.834,42
05	Diğer Gelirler	5.153.850.070,55	96.356.932,31	5.057.493.138,24
06	Sermaye Gelirleri	428,14		428,14
Toplam		9.360.138.211,32	1.020.670.612,51	8.339.467.598,81

**Tablo 3: Faaliyet Sonuçları**

31.12.2021 Tarihi İtibarıyla Faaliyet Sonuçları (TL)					
	Giderler (A)	Gelirler (B)	İnd., İade ve İskonto (C)	Net Gelir (D) (D=B-C)	Faaliyet Sonucu (D-A)
Faaliyet Sonucu	82.901.491.842,68	9.938.547.255,69	1.020.796.527,30	8.917.750.728,39	- 73.983.741.114,29

#### 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Millî Savunma Bakanlığı, muhasebe ve raporlama sistemi açısından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

*“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.*

*Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.”* denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre muhasebe sistemi, tahakkuk esaslı olup kayıtlar mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Sistem, Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsamaktadır.

---

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; "*Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.*" hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 310'uncu maddesinde; kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu, 311'inci maddesinde; kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu, 312'inci maddesinde; kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği, 313'üncü maddesinde; kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların bilanço, faaliyet sonuçları tablosu, nakit akış tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu olduğu, 314-316'ncı maddelerinde; bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği, 327'nci maddesinde de; mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiş olup, muhasebe hizmetleri merkezde Millî Savunma Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlık muhasebe müdürlükleri ile mal müdürlükleri ve askeri saymanlık müdürlükleri tarafından yürütülmektedir.

---

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Öz kaynak değişim tablosu
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

---

#### 4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

#### 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısımında İç kontrol sistemi düzenlenmiş olup söz konusu Kanun'un "İç kontrolün tanımı" başlıklı 55'inci maddesinde;

*"İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.*

*Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar*

---

*ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.”*

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın “İç kontrol standartları” başlıklı 5inci maddesinde;

*“İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür.*

*Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.”,*

denilmektedir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde Kamu İç Kontrol Standartlarının; idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate alınmaları gereken temel yönetim kurallarını gösterdiği, tüm kamu idarelerinde tutarlı, kapsamlı ve standart bir kontrol sisteminin kurulmasını ve uygulanmasını amaçladığı, iç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak, tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlamak üzere genel nitelikte düzenlendiği belirtilmektedir. Söz konusu Tebliğ ile iç kontrolün bileşenleri esas alınarak 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Milli Savunma Bakanlığının stratejik yönetim, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sistemi standartlarını sağlamaya yönelik faaliyetleri iç kontrolün bileşenleri itibarıyla değerlendirildiğinde;

Kontrol Ortamı ile ilgili olarak; Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında olmaması nedeniyle etik sözleşmesi personele imzalatılmamakla birlikte söz konusu işlemlerin, kurumsal uygulamalar ve yönergeler doğrultusunda yürütülmekte olduğu,

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açıkça ifade edildiği, personelin, birim başkanlıklarının ve daire başkanlıklarının görev, yetki ve sorumluluklarının açık bir şekilde belirlenmiş olup personel görev tanımlarının yapıldığı,



---

yetkiler ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlendiği ve yazılı olarak personele bildirildiği,

Risk Değerlendirmesi ile ilgili olarak; MSB faaliyetlerinin büyük bir çoğunluğunun “gizli” gizlilik dereceli yürütülmesi nedeniyle Bakanlığın stratejik plan hazırlamaktan muaf olunmasına yönelik talebi Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının 07.11.2019 tarihli yazısı ile uygun görülmüş ve 22.04.2021 tarih ve 31462 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde, yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetlerin niteliği nedeniyle MSB stratejik plan ve performans programı hazırlaması zorunlu olmayan kurumlar arasında sayılmıştır. MSB, faaliyetlerini “gizli” gizlilik dereceli planlara göre yürütmekte olduğundan kurumsal risk çalışmalarının Bakanlığa ait uygulamalar ve yönergeler çerçevesinde hazırlandığı,

Kontrol Faaliyetleri ile ilgili olarak; Kurumun tüm birimlerini kapsayacak şekilde, yürütülen işlerin iş tanımları yapılarak süreç kontrolünü sağlamak amacıyla iş akış şemalarının ve faaliyetler ile mali karar ve işlemler için gerekli yazılı prosedürlerin ve bu alanlara ilişkin düzenlemelerin hazırlandığı, ön mali kontrol sisteminin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulduğu, iş ve işlemlerin prosedürlere uygunluğunun kontrol edildiği; faaliyetlerin sürekliliğini sağlamaya yönelik gerekli önlemlerin alındığı; yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak şekilde yönetim bilgi sistemlerinin bulunduğu, bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için gerekli kontrol mekanizmalarının geliştirildiği,

Bilgi ve İletişim ile ilgili olarak; gelen ve giden her türlü evrak dahil iş ve işlemlerin kaydedildiği, sınıflandırıldığı ve dosyalandığı kapsamlı ve güncel bir sisteme sahip olduğu, 2021 yılı İdare Faaliyet Raporunun Milli Savunma Bakanlığının internet sitesinde mevzuatta öngörülen tarihten sonra yayımlandığı,

İzleme ile ilgili olarak; Milli Savunma Bakanlığı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının her yıl izlendiği, revizyon çalışmalarının yapıldığı ve raporlandığı, ayrıca her yıl İç Kontrol Sistemi Soru Formu kullanılarak İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu da düzenlendiği, Kurumda, İç Denetim Birimi Başkanlığı bulunduğu ve Teşkilat ile belirlenen kadro 60 olmasına rağmen birime ilişkin söz konusu faaliyetlerin halihazırda 9 iç denetçi ile yerine getirildiği,

görülmektedir.

Dolayısıyla, Bakanlık tarafından iç kontrol sistemine ilişkin çalışmaların genel olarak tamamlandığı anlaşılmakta olup mali yönetim ve iç kontrol sistemine ilişkin güncelliğin korunmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

## 6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Savunma Bakanlığının 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## 7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

### A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

### B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

#### **BULGU 1: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Fiili Durum ile Uyumlu Olmaması**

Yapımı süren maddi duran varlıkların bir kısmınının 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeden 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Maddi duran varlıklar" başlıklı 169'uncu maddesinde; maddi duran varlıklar hesap grubunda, kamu idarelerince faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ile bunların birikmiş amortismanlarının izleneceği, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğinin açıklandığı 187'nci maddesinde ise kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece

---

onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar bu hesapta izleneceği ifade edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali olmayan varlıklar ve sınıflandırılması" başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında; milli savunma, istihbarat ve emniyet hizmetlerini yürüten kamu idarelerinin ihtiyaçları için alınacak her türlü taşınırın doğrudan mal ve hizmet satın alma gideri olarak kaydedileceği ancak aynı idarelerin edindikleri diğer varlıkların ise ilgili varlık hesaplarına kaydedileceği belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; idarenin faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen, tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlık niteliğindeki her türlü yapım işine dair gerçekleştirilen giderlerin karşılığında yapım işinin geçici kabulü yapıncaya kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kayıt yapılması gerekmektedir. Böylece yapılan söz konusu gider karşılığında elde edilen maddi duran varlık niteliğindeki her türlü yapımın aktifleştirilerek kurum bilançosunda gösterilmesi sağlanmaktadır.

Uygulamada, Bakanlığın muhasebe kayıtlarında söz konusu harcamaların genel olarak 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirilmesi neticesinde, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile ilişkilendirilmeyen yapım işi maliyetlerinin kurum bilançosunun aktifinde yer almadığı dolayısıyla anılan hesaplar itibarıyla temel mali tablolarda hataya neden olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, bulgu doğrultusunda işlem tesis edilmesi amacıyla yazı yayımlandığı ifade edilmiştir.

Yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan giderlerin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kaydedilmesi gerekmektedir.

## **BULGU 2: Diğer Kamu Kurumları Adına Yapılan Hizmetlere İlişkin Giderlerin Bakanlık Bütçesinden Karşılanması**

Diğer kamu kurumları adına görevlendirilen hava araçlarına ilişkin uçuş giderlerinin Bakanlık bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun "Aktarma, ekleme, devir ve iptal işlemleri" başlıklı 6'ncı maddesinde; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinden hizmeti

yaptıracak olan kamu idaresinin, yıl içinde hizmeti yürütecek olan idarenin bütçesine ödenek aktarmaya yetkili olduğu, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferlerinin ise ödenek aktarma suretiyle yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Uygulamada, Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığının MSB'den talep ettikleri hava araçları için saat başı uçuş maliyetlerinin hesaplandığı ancak yapılan hizmet karşılığı bedelin yılı Bütçe Kanunu'nun ilgili maddesi gereğince, MSB'nin 09.01.30.00/02.1.0.00/1/03.2 tertibine ödenek aktarması suretiyle aktarılması gerekirken 2021 yılında 2.025.477,40 TL, 2014 – 2020 yılları arasında 28.148.621,71 TL olmak üzere toplam 30.174.099,11 TL tutarında uçuş giderinin ilgili tertibe aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince bulgu konusu hususa ilişkin ilgili kurumlardan ödenek talep edildiği, ancak ilgili kurumlarca Bakanlığa ödenek aktarımı yapılmadığı ifade edilmiştir.

Anılan Bütçe Kanunu hükmü uyarınca diğer kamu kurumları adına görevlendirilen hava araçlarına ilişkin uçuş giderlerinin Bakanlığın ilgili tertibine aktarılması gerekmektedir.

### **BULGU 3: Memur Eliyle Gördürülmesi Gereken İşlerde İşçilerin Çalıştırılması**

Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğüne ve Tersaneler Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerde işçilerin memurlar için ayrılan kadroya ilişkin işlerde çalıştırıldığı görülmüştür.

Anayasa'nın "Genel ilkeler" başlıklı 128'inci maddesinde; devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekte yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle gördürüleceği, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin niteliklerinin, atanmalarının, görev ve yetkilerinin, hakları ve yükümlülüklerinin, aylık ve ödeneklerinin ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca Anayasa'nın "Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı" başlıklı 53'üncü maddesinde; işçiler ve işverenlerin toplu iş sözleşmesi yapma hakkı ile memurlar ve diğer kamu görevlilerinin toplu sözleşme yapma hakkı ayrı fıkralarda düzenlenerek işçi statüsünde bulunanların diğer kamu görevlileri içerisinde yer almadığı zımnen ifade edilmiş olmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinde; kamu hizmetlerinin memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürüleceği belirtilmiş olup aynı maddenin (A) fıkrasında memurlara, (D) fıkrasında ise işçilere ilişkin açıklamalara yer

---

verilmiştir. Kanun'un 33'üncü maddesinde; kadrosuz memur çalıştırılmayacağı ve kadroların Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde gösterildiği şekilde düzenleneceği, 36'ncı maddesinde; memurların çalıştırılacakları sınıfları ve nitelikleri, 39'uncu maddesinde; sınıflar dışında memurluk kadrolarının ihdas edilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Devlet memurluğuna alınma usulü, şartları ve adaylık müessesesine Kanun'un 46 ve müteakip maddelerinde değinilmiş; memurların atanması, ilerlemesi ve yükselmesi, yer değiştirmesi gibi durumlar belirli kurallara bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, kamu hizmet ve faaliyetleri ile bunu yürütecek kamu işgücününün planlanmasında kullanılan kadrolar, kişinin çalıştığı görev yerini ifade etmektedir. Bir kurumun kadro cetveli üzerinden kurumun üstlendiği kamu hizmetini, örgütsel hiyerarşisini ve yerini belirlemek mümkündür. Bununla birlikte kadrolar; kurumda çalışacak personelin sayısının, niteliğinin, görev yerinin, unvanının, sınıf ve derecesinin, yükselme ve ilerlemesinin, özlük haklarının da belirleyicisidir.

Kamu hizmeti ile kişiler arasındaki hukuki bağı oluşturan kadrolarda ancak usullere uygun olarak atanmış, belirli nitelikte ve sayıda personel çalıştırılabilir. Kadro ihdas edilmiş kamu hizmetlerinde, kanuni usullere uygun şekilde atanmayan, kadronun gerektirdiği nitelikleri taşıdığı mevzuata uygun şekilde öngörülemeyen kişilerin çalıştırılmasının mümkün olmadığı düşünülmektedir.

Uygulamada, memurlar tarafından yürütülmesi gereken işlerin bir kısmının işçiler tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Örneğin; branşı elektronikçi olan işçinin mutemet, branşları tank makinisti, silahçı, kaynakçı (su altı) olan işçilerin veri hazırlama kontrol işletmeni gibi işçilerin memurlar için ayrılan kadrolara ilişkin işlerde çalıştıkları görülmüştür. Bu minvalde Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerde toplamda 3271 memur kadrosunun 1311'inde memur 504'ünde işçi yine aynı şekilde Tersaneler Genel Müdürlüğüne bağlı birimlerde toplamda 1077 memur kadrosunun 499'unda memur 145'inde ise işçi olmak üzere toplam 649 işçinin anılan mevzuat hükümlerine aykırı olarak memurlar için tahsis edilen kadrolara ilişkin işlerde çalıştığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, yürütülen faaliyetlerde aksamaya sebebiyet verilmeden Devlet memuru temin usulleri kapsamında yapılacak alımlar ile memur eliyle yürütülmesi gereken işlemlerde Devlet memuru istihdam edilmesine azami şekilde özen gösterileceği ifade edilmiştir.

---

Memurlar için kadro ihdas edilmiş kamu hizmetlerinde 657 sayılı Kanun'a göre kadro niteliklerini taşımayan işçilerin çalıştırılmaması ve işçi personelin görevlendirildiği memur kadrolarına atama yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

#### **BULGU 4: Yapım İşlerine Ait All Risk Sigortalarının Bir Kısımının İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygun Düzenlenmemesi**

Yapım işlerine ait all risk sigortalarının bir kısmında bazı risk kalemlerinin muafiyet oranlarının mevzuata aykırı olarak yüksek belirlendiği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin (YİGŞ) "İş ve İşyerlerinin Korunması ve Sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında; yapım işi ile ilgili işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesislerin işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar, sözleşme konusu yapım işinin korunmasından yüklenicinin sorumlu olduğu, yüklenicinin belirtilen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı ihale dokümanında belirtilen şekilde (all risk) sigorta yaptırmak zorunda olduğu, aynı maddenin üçüncü fıkrasında da; yüklenicinin çeşitli risklere karşı yaptıracığı all risk (inşaat sigorta) poliçesinde tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami % 2, deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranının ise azami %20 olacağı hüküm altına alınmıştır.

Uygulamada, yüklenici tarafından yaptırılan all risk sigortalarında tüm riskler için azami %2 muafiyet uygulanması gerekirken mevzuata uygun olmayan özel muafiyetler tanımlandığı görülmüş olup iş bazında yapılan örneklere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak all-risk poliçelerinin ihale dokümanında, idari şartnamede ve mevzuatta belirtilen hükümlere uygun olarak düzenlenmesini teminen yazı yayımlandığı ifade edilmiştir.

All risk sigortalarının Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

**Tablo 4: All Risk Sigortasına İlişkin Özel Muafiyet Tanımlanan İşler**

İdarenin Adı	İşin Adı
Ankara İnşaat Emlak Bölge Başkanlığı	TSK İstihkam Okul Komutanlığı İnşaat İhtiyaçları İşinin Tamamlama İnşaatı
Gölcük Tersanesi Komutanlığı	Yeni 130 Kalite Güvence Md. Binası Tamamlama İnşaatı
Milli Savunma Üniversitesi	MSÜ KHO Dumlupınar Tb. K.lığı Binasının Çatı Olukları ve Membran Kaplamalarının Yenilenmesi
Milli Savunma Üniversitesi	MSÜ KHO Orgeneral Cemal Tural Stadyumu Tribün Çatı Kaplamasının Onarımı
Ege Ordusu Komutanlığı	İs. Okl ve Eğt. Mrk. K.lığı 1980-OKL-KRS-001 ve 1976-OKL-BET-223 Albüm Numaralı Binaların Öğrenci Koğuşları Kapı, Sineklik ve İç Cephe Onarımı
Ege Ordusu Komutanlığı	İzmir Merkez K.lığı 1998-YEM-PRF-024, 1194-sgz-bet-0022 VE 1998-DEP-YİĞ-104 Albüm Numaralı Binaların Yıldırımdan Koruyacak 2 Adet Aktif Yakalama Uçlu Poligon Direk Tipi Paratoner Sistemi Kurulması ile 3 Adet Radyoaktif Paratoner Sisteminin Sökülmesi
Ege Ordusu Komutanlığı	Ege Or. K.lığı 1999-KOL-BET-276 Albüm Numaralı Bina Kazan Dairesi Buhar Tesisatının Bakım Onarımı

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>



## 8. EKLER

### EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Memur Eliyle Gördürülmesi Gereken İşlerde İşçilerin Çalıştırılması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
All Risk Sigortalarının Bir Kısımında Bazı Risk Kalemlerinin Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi ve Poliçe Teminatlarında Eksiklikler Bulunması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Fiili Durum ile Uyumlu Olmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.





**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI DÖNER  
SERMAYE İŞLETMELERİ (3225 SAYILI  
KANUN)**

**2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**



## İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	20
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	23
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	23
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	23
5. DENETİM GÖRÜŞÜ .....	24



## **TABLÖLAR LİSTESİ**

Tablo 1: Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri .....	21
--	----





---

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde bulunan döner sermaye işletmeleri 3225 sayılı “Milli Savunma Bakanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına Bağlı Kurumlar ile Asker Hastanelerinde Döner Sermaye Teşkilî ve İşletilmesine İlişkin Kanun” ve Mülga 2957 sayılı “Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun” çerçevesinde faaliyetlerine devam etmektedirler. Söz konusu Kanun’lar kapsamında toplam 25 adet döner sermaye işletmesi bulunmaktadır.

Bakanlık bünyesindeki Döner sermaye işletmelerinden 3225 sayılı Kanun kapsamında faaliyetlerine devam edenler “Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri”, 2957 sayılı Kanun kapsamında faaliyetlerine devam edenler ise “Milli Savunma Bakanlığı Özel Bakım Merkezleri Döner Sermaye İşletmeleri” olarak adlandırılmaktadır.

Denetim programı kapsamında Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri denetlenmiş olup söz konusu Döner Sermaye İşletmeleri faaliyetlerini, Milli Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki kurumların atıl kapasiteleri ile askeri sağlık hizmet sunucularının kapasitelerinin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacıyla sürdürmektedirler.

### 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner sermaye işletmesinin organları şunlardır:

- 1) Döner Sermaye Yönetim Kurulu,
- 2) Döner Sermaye Dairesi Başkanlığı,
- 3) Kurumların bağlı buldukları Kuvvet Komutanlıklarının bağlı Komutanlık, Başkanlık veya Daire Başkanlıkları,
- 4) İşletme Yönetim Kurulu

Döner Sermaye Yönetim Kurulu, Genelkurmay Lojistik Daire Başkanı, Kara Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Lojistik Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Teknik Başkanı, Hava Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Hava Lojistik Komutanı ile Millî Savunma

Bakanlığından; Harita Genel Komutanı, Maliye Bakanı, Hukuk Müşavirliği ve Davalar Dairesi Başkanı ve Personel Başkanından teşekkül eder. Yönetim kuruluna en kıdemli üye başkanlık etmektedir.

Döner Sermaye Yönetim Kurulunun idari ve sekretarya hizmetleri Döner Sermaye Dairesi Başkanlığınca yürütülmekte olup Döner Sermaye Dairesinde 6 devlet memuru görev yapmaktadır.

Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri kadrolarında muhasebe hizmetlerini sürdürmek üzere 28 memur ve ek görevle görevlendirilen 241 Subay, 160 Astsubay, 179 memur bulunmaktadır.

Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin bağlı oldukları birimlere göre dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

**Tablo 1: Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri**

Sıra No	Döner Sermaye İşletmelerinin Bağlı Olduğu İdare	Döner Sermaye İşletmesinin Adı
1	Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü	2'nci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
2		4'üncü Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
3		5'inci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
4		6'ncı Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
5		8'inci Ana Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
6		41'inci Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
7		Elektro Optik Sistemler Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
8		1'inci Hava Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
9		2'nci Hava Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
10		3'üncü Hava Bakım Fabrika Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
11	Tersaneler Genel Müdürlüğü	İstanbul Tersanesi Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
12		İzmir Tersanesi Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
13		Gölcük Tersanesi Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
14		Marmaris Aksaz Onarım Destek Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
15		Mersin Onarım Destek Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
16	Milli Savunma Üniversitesi	Milli Savunma Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi
17	Askeri Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Girne Asker Hastanesi Döner Sermaye İşletmesi
18	Harita Genel Müdürlüğü	Harita Genel Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
19	Kara Kuvvetleri Komutanlığı	Askeri Veteriner Okul ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
20		TSK Mühimmat Ayırma ve Ayıklama Tesisi (MAAT) Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi
21		Kara Havacılık Okul Komutanlığı Döner Sermaye İşletmesi
22	Hava Kuvvetleri Komutanlığı	Uçucu Sağlığı Araştırma ve Eğitim Merkezi Döner Sermaye İşletmesi
23	Deniz Kuvvetleri Komutanlığı	Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi

---

### **1.3. Mali Yapı**

3225 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren işletmelerin döner sermaye teşkili, genel bütçeden sağlanan ödenekler ile işletme faaliyetlerinden doğan kârlardan meydana gelmektedir. Döner sermayenin konusunu oluşturan hizmetlerin yürütülmesi için gerekli giderler ile birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yapılacak giderler döner sermayeden karşılanmakta; faaliyetler sonucunda kâr elde edilmesi durumunda bu kâr, işletmenin sermayesi anılan Kanun'un 3'üncü maddesi uyarınca tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar sermayeye eklenmektedir. Bu tutara ulaştıktan sonra kâr elde edilmesi durumunda ise kâr tutarı, ilgili hesap dönemini takip eden dördüncü ayın sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazineye aktarılmaktadır.

Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyetlerine ilişkin işlemler her işletme için ayrı ayrı muhasebeleştirilmekte olup dönem sonunda ise 23 işletmeye ait mali tablolar konsolide edilmektedir.

Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin 31.12.2021 tarihi itibarıyla konsolide sermayesi 25.000.000,00 TL'dir. 2021 yılında döner sermayeli işletmelerinden toplam 84.665.054,93 TL gelir, 2.851.316,73 TL de net kâr elde edilmiştir.

### **1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi**

Döner sermaye işletmeleri, muhasebe süreçlerini, 01.05.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yürütmekte ve finans raporlarını yine bu Yönetmelik çerçevesinde hazırlamaktadırlar.

Döner sermaye işletmelerinde muhasebe ve raporlama işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Yönetim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan

- Bilanço
- Yevmiye defteri
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

## **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## **5. DENETİM GÖRÜŞÜ**

Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>



**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI**  
**KANTİNLER**

**2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**





## İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	26
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	31
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	31
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	31
5. DENETİM GÖRÜŞÜ .....	32
6. DENETİM BULGULARI.....	32
7. EKLER.....	37



## TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2021 Yılında Denetlenen Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı .....	28
Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı.....	28
Tablo 3: 2021 Yılında Denetlenen Kantin Başkanlıklarının Mali Büyüklükleri .....	29
Tablo 4: TSK Bünyesinde Bulunan Kantin Başkanlıklarının 2021 Yılı Mali Büyüklükleri ...	29
Tablo 5: Üst Komutanlık Paylarının Kullanımı .....	29



## KISALTMALAR

- GNKUR** : Genelkurmay Başkanlığı  
**MSB** : Milli Savunma Bakanlığı  
**TSK** : Türk Silahlı Kuvvetleri  
**ÜKP** : Üst Komutanlık Payı



## **BULGU LİSTESİ**

### **A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular**

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

### **B. Diğer Bulgular**

1. Hazine Paylarının Matrahına Diğer Olağan Gelirler ile Diğer Olağandışı Gelirlerin Tamamının Eklenmemesi Nedeniyle Hazine Payının Eksik Hesaplanması
2. Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Uyulmaması





---

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun "Askeri kantinler" başlıklı 104'üncü maddesinde, askeri kantinlerin kuruluşu, teşkili, işletilmesi ve diğer hususlar hüküm altına alınmıştır.

Anılan maddede askeri kantinlerin; *"Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin dayanıklı tüketim malları hariç zaruri ihtiyaçlarının daha ucuz ve kolaylıkla sağlanmasını temin maksadı..."* ile kurulduğu ifade edilmiştir. Kantinler asli olarak, vatani görevini yapmakta olan erbaş ve erlerin kışla dışı ilişkilerini azaltarak, sağlık ve disiplinin korunması amacıyla hizmet vermektir.

Yine aynı maddede; *"Askeri kantinlerin işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesi kışla komutanlıklarınca yerine getirilir..."*

*Kantinlerin; teşkili, idaresi, işletilmesi ve kontrol şekilleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması, işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranlarına ilişkin usul ve esaslar ile yapılacak denetlemelere ilişkin hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yönetmelik ile belirlenir."*

İfadeleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Muafiyet ve istisnalar" başlıklı 106'ncı maddesinde, askeri kantinlerin kurumlar vergisi muafiyeti, "Hazine payı" başlıklı 107'nci maddesinde ise hasılatlarından hazineye ayrılacak pay belirtilmiştir.

Askeri kantinlerin teşkili, idaresi ve kontrol şekilleri, muhasebe işlemleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması, işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranları ile yapılacak denetlemelere ilişkin usul ve esaslar 22.03.2002 tarih ve 24703 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Askeri Kantin Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

### 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

211 sayılı Kanun'un "Askeri kantinler" başlıklı 104'üncü maddesine göre Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin dayanıklı tüketim malları hariç zaruri ihtiyaçlarının daha ucuz ve kolaylıkla sağlanmasını temin maksadıyla her kışlada kantin kurulabilir. İhtiyaç hâlinde bu

---

kantinlerin kışla içinde veya dışında şubeleri açılabilir.

Askeri kantinlerin teşkili, idaresi ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasların belirlendiği Askeri Kantin Yönetmeliği'ne göre kantinler faaliyetlerini merkez kantin ve şubeler ile yan kuruluşlar olarak sürdürmektedir.

Askeri Kantin Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde; kantin şubesi kantine bağlı olarak açılıp işletilen satış yerleri, yan kuruluş ise kantine bağlı olarak çalışan gelir getirici işletmeler olarak tarif edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kuruluş" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kantinlerin kışla içinde veya dışında şubeleri açılabileceği, aynı kışla içerisinde birden fazla kantin başkanlığı kurulamayacağı ifadeleri yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmelik'in "Kantin Şubeleri" başlıklı 12'nci maddesinde; bir askeri kantine bağlı olarak, aynı kuvvete mensup birbirine yakın iki kışlada konuşlanan veya aynı kışlada konuşlanmakla birlikte farklı komutanlıklara bağlı bulunan birliklerde, geniş bir alana yayılmış olan kışla sınırları içerisinde, kışla içindeki ve dışındaki lojman bölgelerinde, atış ve tatbikat veya eğitim için uzun süreli olarak garnizon dışına veya yurt dışına intikal eden birlik veya kurumlarda, ihtiyaç durumu göz önünde bulundurularak kışla komutanının onayıyla, şubeler açılabileceği ifade edilmektedir.

Askeri kantinlerin idaresini gerçekleştiren kantin heyetlerinin teşkiline ilişkin Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde; heyetin bir yıllık süre için seçimle teşkil edileceği, heyette bir başkan, bir muhasip üye, bir kasa sorumlusu ve bir mubayaa görevlisi olmak üzere en az dört kişi bulunacağı, bir subay ve bir astsubay bulunmasının şart olduğu, muhasibin tercihen muhasebe eğitimi görmüş personel arasından seçilerek görevlendirileceği, muhasebe personeli yanında özel hukuk hükümlerine göre muhasebe personeli çalıştırılabileceği, ayrıca kantinin faaliyet alanlarında özel hukuk hükümlerine göre personel çalıştırılabileceği ya da bu amaçla hizmet alımı yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'in 8 inci maddesinde ise kantin heyetinde görev alanların, aynı garnizonda olmak üzere en fazla üç dönem görev yapabileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik hükümlerine göre kantin heyeti, kışla komutanlığı tarafından gösterilen adaylar arasından kışlada görev yapan personel tarafından yapılan seçim ile oluşturulmaktadır. Yönetmelik gereği seçimler kasım ayı başında yapılmaktadır. Yeni kantin heyeti, devreden kıymetleri teslim alarak 1 Ocak tarihinde göreve başlamaktadır.

Türkiye genelinde toplam 316 askeri kantin faaliyet göstermekte olup 2021 yılında 1'inci Ordu Komutanlığı Kantin Başkanlığı, Ege Ordusu Karargâh Grubu Destek Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 4'üncü Kolordu Askeri Kantin Başkanlığı, 9'uncu Kolordu Erzurum Garnizonu Birleşik Kantin Başkanlığı ve İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlığı denetlenmiştir.

2021 yılında denetlenen kantinler ile Türkiye genelindeki kantinlerin personel bilgileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 1: 2021 Yılında Denetlenen Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı**

İlgili Kantin Başkanlığı	Subay	Astsubay	Devlet Memuru / Uzman Erbaş	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Erbaş / Er	Toplam
1'inci Ordu Komutanlığı Kantin Başkanlığı	1	5	-	1	-	24	31
Ege Ordusu Karargâh Grubu Destek Komutanlığı Kantin Başkanlığı	1	4	-	-	2	25	32
4'üncü Kolordu Askeri Kantin Başkanlığı	1	7	-	1	-	13	22
9'uncu Kolordu Erzurum Garnizonu Birleşik Kantin Başkanlığı	1	8	-	1	-	27	37
İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlığı	1	5	-	1	-	9	16

**Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı**

Subay	Astsubay	Devlet Memuru / Uzman Erbaş	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Erbaş / Er	Toplam
326	1.141	134	32	36	1.910	3.579

### 1.3. Mali Yapı

Askeri kantinlerin muhasebe işlemleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması, işletilmesi, işlettilmesi veya kiraya verilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranları ile yapılacak denetlemelere ilişkin usul ve esasları Askeri Kantin Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Kantinler giderlerini elde ettikleri gelirler ile karşılamakta, aylık gayrisafi hasılatı üzerinden hazine payı, aylık gelirleri üzerinden ise Genelkurmay Başkanlığı ve bağlı olduğu Kuvvet Komutanlığına üst komutanlık payı adı altında pay göndermektedir. Ayrıca Yönetmelik gereği mali tablolar aylık hazırlandığından geçmiş aylara ait kar ve zararlar, geçmiş yıllar

karları/zararları hesapları adı altında mali tablolarda yer almaktadır.

2021 yılsonu itibarıyla mevcut 316 askeri kantinin sermayeleri 158.201.615,74 TL tutarındadır. Yıl sonu itibarıyla 2.741.762.277,56 TL ciroya ulaşan kantinlerin dönem net kârı 30.849.305,52 TL tutarındadır.

Askeri kantinler 2021 yılı faaliyetleri neticesinde Hazineye 4.987.755,64 TL, üst komutanlık payı altında Genelkurmay Başkanlığına 3.126.805,88 TL ve bağlı oldukları Kuvvet Komutanlıklarına 11.668.737,31 TL tutarında pay aktarmışlardır.

2021 yılında denetlenen kantinler ile Türkiye genelindeki kantinlerin mali büyüklükleri ile üst komutanlık paylarının kullanımına ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda gösterildiği gibidir.

**Tablo 3: 2021 Yılında Denetlenen Kantin Başkanlıklarının Mali Büyüklükleri**

İlgili Kantin Başkanlığı	Toplam Ciro	Aralık 2021 Sermayesi	Gnkur.Bşk.lığı ÜKP %1	Kuv.K.lıkları ÜKP %3-10	Yatırılan Hazine Payı
1'inci Ordu Komutanlığı Kantin Başkanlığı	28.867.984,60	970.086,96	29.250,51	87.751,54	255.089,21
Ege Ordusu Karargâh Grubu Destek Komutanlığı Kantin Başkanlığı	8.757.146,64	373.633,90	7767,42	31.069,68	-
4'üncü Kolordu Askeri Kantin Başkanlığı	21.446.266,47	1.118.172,12	15.496,1	46.488,32	139.022,71
9'uncu Kolordu Erzurum Garnizonu Birleşik Kantin Başkanlığı	22.538.982,31	1.235.077,32	23.211,01	69.633,00	82.374,12
İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlığı	20.286.472,84	664.174,59	22.476,45	67.429,33	90.662,27

**Tablo 4: TSK Bünyesinde Bulunan Kantin Başkanlıklarının 2021 Yılı Mali Büyüklükleri**

Kantin Sayısı	Toplam Ciro	Net Kâr	Aralık Sermayesi	Gnkur.Bşk.lığı ÜKP %1	Kuv.K.lıkları ÜKP %3-10	Yatırılan Hazine Payı
316	2.741.762.277,56	30.849.305,52	158.201.615,74	3.126.805,88	11.668.737,31	4.987.755,64

**Tablo 5: Üst Komutanlık Paylarının Kullanımı**

İlgili Kurum	Önceki Yılandan Devreden Tutar	2021 Yılı Geliri	Toplam Gelir	Toplam Gider	2022 Yılına Devredilen
Genelkurmay Başkanlığı	3.081.562,60	4.542.960,84	7.624.523,44	3.440.904,47	4.183.618,97
Kara Kuvvetleri Komutanlığı	8.222.439,71	8.397.465,39	16.619.905,10	9.952.162,63	6.667.742,47
Hava Kuvvetleri Komutanlığı	3.450.915,56	3.357.644,81	6.808.560,37	2.725.067,10	4.083.493,27
Deniz Kuvvetleri Komutanlığı	2.333.787,29	2.090.093,38	4.423.880,67	1.126.437,61	3.297.443,06
Toplam	17.088.705,16	18.388.164,42	35.476.869,58	17.244.571,81	18.232.297,77

---

## 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Askeri Kantin Yönetmeliği'nin "Muhasebe, vergi ve muafiyetler" başlıklı 41'inci maddesinde;

"a) Muhasebe;

1) Askerî kantin hesap yılı, 1 Ocakta başlayıp, 31 Aralıkta son bulur. Kantinler öncelikle bilanço esasına göre defter tutulan tek düzen muhasebe sistemine göre işletilir.

2) Bilânço usulü (tek düzen) muhasebe sistemini uygulayacak kantinlerin sermaye limiti, Millî Savunma Bakanlığınca her yıl 1 Ocak tarihinde kantin heyetlerine ulaşacak şekilde yayımlanır. Bilânço usulü (tek düzen) muhasebe sistemi uygulayan kantinler, Türk Silahlı Kuvvetleri Ordu Evleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliğinde belirtilen muhasebe hesap planı, belge ve kayıtları tutarlar. İşletme defteri usulü muhasebe sistemine göre işletilen kantinler, bu Yönetmelikte belirtilen belge ve kayıtları tutarlar..."

Hükümleri ile uygulanacak muhasebe sistemi ifade edilmiştir.

MSB tarafından her yıl 1 Ocak tarihinde yayımlanan sermaye limitleri uyarınca bilanço usulü muhasebe sistemini uygulayacak kantinlerde, 26.12.1992 gün ve 21447 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ekindeki Tekdüzen Hesap Planı esas alınmaktadır.

Kantinler aylık olarak bilanço, gelir tablosu ve kâr-zarar cetveli çıkarmakta ve bu tablolar bağlı buldukları komutanın onayına sunulmaktadır.

Yönetmelik'in "Belge ve Kayıtlar" başlıklı 42'nci maddesinde ise askeri kantinler tarafından tutulacak belge ve kayıtlar belirtilmiştir. Buna göre; ambar/kiler defteri, mal giriş ve çıkış/iç dağıtım belgesi, kantin işletme defteri, kantin kasa defteri, para teslim defteri, mal sayım ve tartı çizelgesi kantinler tarafından tutulacaktır. Kantinlerle ilgili defter ve belgeler, teftişe tâbi evrak olduklarından kantin heyetince muhafaza edilir ve teftişin bitimini müteakip teftiş sandığına konularak saklanır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar

---

---

denetime sunulmuş olup denetim bunlar ve yine Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Bilanço
- Gelir tablosu
- Geçici ve kesin mizan
- Yevmiye defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

## **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını; 1'inci Ordu Komutanlığı Kantin Başkanlığı, Ege Ordusu Karargâh Grubu Destek Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 4'üncü Kolordu Askeri Kantin Başkanlığı, 9'uncu Kolordu Erzurum Garnizonu Birleşik Kantin Başkanlığı ve İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlığının mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## **5. DENETİM GÖRÜŞÜ**

1'inci Ordu Komutanlığı Kantin Başkanlığı, Ege Ordusu Karargâh Grubu Destek Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 4'üncü Kolordu Askeri Kantin Başkanlığı, 9'uncu Kolordu Erzurum Garnizonu Birleşik Kantin Başkanlığı ve İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlığının 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## **6. DENETİM BULGULARI**

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

---

---

## A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

## B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

### **BULGU 1: Hazine Paylarının Matrahına Diğer Olağan Gelirler ile Diğer Olağandışı Gelirlerin Tamamının Eklenmemesi Nedeniyle Hazine Payının Eksik Hesaplanması**

1'inci Ordu, 4'üncü Kolordu ve İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlıkları tarafından hazine paylarının matrahına diğer olağan gelirler ile diğer olağandışı gelirlerden kışla dışı kantine düşen kısımların tam olarak eklenmemesi nedeniyle hazine paylarının eksik olarak hesaplandığı görülmüştür.

Askeri Kantin Yönetmeliği'nin "Giderler ve hazine payı" başlıklı 36'ncı maddesinde; hazine payının kışla dışındaki askeri kantin/kantin şubelerinin aylık gayrisafi hasılatının %1'i üzerinden en geç takip eden ayın 20'sine kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılacağı,

Yine aynı Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde ise gayrisafi hâsılatın, tek düzen muhasebe sistemine göre bilanço esasına göre defter tutan kantinlerde; gelir tablosunda bulunan gelirler (brüt satışlar, diğer faaliyetlerden olağan gelir/karlar ve olağan dışı gelir/karlar) toplamından (üst komutanlık paylarından yapılan tahsisler ile diğer kantinlerden aktarılan varlıklar hariç) hiçbir gider ve maliyet unsuru düşülmeden, elde edilen değerleri kapsayacağı hükme bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, hazine payı matrahı gelir tablosunda bulunan gelirler (brüt satışlar, diğer faaliyetlerden olağan gelir/karlar ve olağan dışı gelir/karlar) toplamından oluşmaktadır.

Uygulamada, 1'inci Ordu, 4'üncü Kolordu ve İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı Askeri Kantin Başkanlıkları tarafından gelir tablosunda bulunan tüm gelirler üzerinden hesaplanması gereken hazine paylarının matrahına diğer olağan gelirler ile diğer



---

olağandışı gelirlere kışla dışı kantine düşen kısımların tam olarak eklenmemesi nedeniyle hazine paylarının eksik olarak hesaplandığı ve yatırıldığı görülmüştür.

Kamu idaresince bulgu konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı, benzer hata ve eksikliklerin önlenmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla ilgili birimlere yazı yayımlandığı ifade edilmiştir.

Hazine paylarının mevzuatına uygun olarak hesaplanması ve yatırılması gerekmektedir.

## **BULGU 2: Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Uyulmaması**

Askeri kantinlerin mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; Kanun'un amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemek olarak ifade edilmiştir.

Anılan Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde de; maddede belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği hükme bağlanmıştır.

Söz konusu Kanun'un "Uygulanmayacak hükümler" 68'inci maddesinin (b) bendinde; diğer kanunların 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanun'a uymayan hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Bahsi geçen konu Kamu İhale Kurulunun gündemine de gelmiş olup bu hususta 11.04.2003 tarih ve 2003/DK.D-120, 25.03.2004 tarih ve 2004/DK.D-91 ve 09.01.2012 tarih ve 2012/DK.D-10 sayılı Düzenleyici Kurul Kararlarında, ayrı tüzel kişilikleri bulunmayan ordu evleri, askeri gazinolar ve sosyal tesisler ile askeri kantinler tarafından yapılacak harcamaların 4734 sayılı Kanun'a tabi olarak gerçekleştirilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Kamu İhale Kurulunun Düzenleyici Kurul Kararları ilgili idareler için bağlayıcı olup bu hususta aksi yönde herhangi bir kararı mevcut olmayıp kararları da aynı yönde istikrar kazanmıştır.

Diğer yandan, askeri kantinlerin, 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi ve Kamu İhale Genel Tebliği'nin ilgili hükümleri doğrultusunda ana faaliyet konusuna yönelik mal

---

ve hizmet alımlarına ilişkin istisna talebi 15.11.2012 tarih ve 2012/DK.D-217 sayılı Kamu İhale Kurumu Düzenleyici Kurul Kararıyla kısmen kabul edilmiştir.

Bunun üzerine, MSB'nin 11.11.2020 tarih ve E.657883 sayılı yazı ile askeri kantinlerin ana faaliyetlerine yönelik mal ve hizmet alımlarına ilişkin istisna talebi başvurusuna ilişkin Kamu İhale Kurumu 23.12.2020 tarih ve 2020/DK.D-423 no'lu kararı ile; MSB bünyesinde yer alan askeri kantinlerin Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinin (d) bendinde sayılan kuruluşlardan olduğuna, kurul kararının ekinde sayılmak sureti ile bir kısım mal ve hizmetlerin istisna kapsamında olduğuna, bir kısım mal ve hizmetlerin ise istisna kapsamında olmadığına karar vermiştir.

Belirtilen hüküm ve kararlar birlikte değerlendirildiğinde, askeri kantinler 4734 sayılı Kanun kapsamında olup Kamu İhale Kurulunca anılan Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi uyarınca istisna kapsamında olduğuna karar verilenler (Kurul kararının ekinde "EK 1 Kabul Edilen 3 (G) İstisna Talep Listesi"nde yer verilen mal ve hizmetler) dışındaki mal ve hizmet alımlarının söz konusu Kanun hükümleri doğrultusunda yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresince bulguda tespit edilen hususa ilişkin olarak gerekli işlemlerin yapılmasını teminen, Kamu İhale Kurumunun 23.12.2020 tarih ve 2020/DK.D-423 sayılı Kararı doğrultusunda işlem tesis edilmesi yönünde uygulama emri yayımlandığı ifade edilmiştir.

TSK bünyesindeki askeri kantinler tarafından 3 (g) istisnası kapsamı dışında gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

## 7. EKLER

### EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Mal ve Hizmet Alımlarında 4734 Sayılı Kanun Hükümlerine Uyulmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır



**T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

**MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI SOSYAL  
TESİS**

**2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**



## İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	38
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	41
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	41
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	41
5. DENETİM GÖRÜŞÜ .....	42
6. DENETİM BULGULARI.....	42
7. EKLER.....	49





## **TABLÖLAR LİSTESİ**

Tablo 1: 2021 yılında Denetlenen Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı .....	39
Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı.....	39
Tablo 3: 2021 yılında Denetlenen Sosyal Tesislerin Mali Büyüklükleri .....	40
Tablo 4: TSK Bünyesinde Bulunan Sosyal Tesislerin 2021 Yılı Mali Büyüklükleri .....	40



## KISALTMALAR

**TSK** : Türk Silahlı Kuvvetleri



## **BULGU LİSTESİ**

### **A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular**

1. Bilançoda ve Gelir Tablosunda Yer Alan Dönem Net Karı/Zararı Hesaplarının Birbiri ile Uyumlu Olmaması

### **B. Diğer Bulgular**

1. Amortisman Tabi Varlıklar İçin Amortisman Kaydı Yapılmaması

2. Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Uyulmaması



---

## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

Sosyal hizmet faaliyetleri, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 98 ve 99'uncu maddelerine istinaden orduvevleri, askerî gazinolar, kışla gazinoları ve vardiya yatakhaneleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile sürdürülmektedir.

Bu tesislerin amacı, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) personelinin; sosyal ve moral ihtiyaçlarını karşılamak, dayanışmayı artırmak, meslekî sosyal gelişmelerini mümkün kılacak imkânları hazırlamak ve barınma da dâhil olmak üzere ihtiyaçlarını karşılamak, çeşitli eğitim, seminer, konferans, sempozyum gibi hizmetlerde kullanılmak maksadıyla faaliyette bulunmaktır.

Sosyal tesis niteliğindeki bu idarelerin iş ve işlemleri;

- 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu,
  - Orduvevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliği,
  - Orduvevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönergesi,
- çerçevesinde yürütülmektedir.

### 1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TSK bünyesinde yer alan Orduvevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Genelkurmay Başkanlığına, Millî Savunma Bakanlığına, Kara Kuvvetleri Komutanlığına, Deniz Kuvveti Komutanlığına ve Hava Kuvvetleri Komutanlığına bağlı olarak işletilmektedir.

Orduvevleri, askerî gazinolar, kışla gazinoları ve vardiya yatakhaneleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezleri yönetim kurulları ile kadrolarına atanan veya görevlendirilen personel tarafından yönetilmektedir.

Ayrıca tesislerde, hizmet ünitelerinin gerektirdiği nitelik ve nicelikte olmak üzere; kadrolarında belirtilen personel ile ücretleri tesis gelirlerinden karşılanmak üzere özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılacak personel, hizmet alımı yöntemiyle temin edilen personel, mal

alımı hizmetini sunan firma personeli, 05.06.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ve bu Kanun çerçevesinde yürürlüğe konulan yönetmelik hükümlerine göre çırak ve beceri eğitimi öğrencisi çalıştırılmaktadır.

TSK bünyesinde toplam 269 adet sosyal tesis bulunmakta olup 2021 yılında bunlardan Kalender Orduevi Müdürlüğü, Gölcük Orduevleri Müdürlüğü, Tandoğan Orduevi Müdürlüğü ve İskenderun Askerî Gazino Müdürlüğü denetlenmiştir.

Denetim kapsamında olan sosyal tesisler ile TSK bünyesinde bulunan tüm sosyal tesislere ilişkin personel bilgileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 1: 2021 yılında Denetlenen Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı**

İlgili Sosyal Tesis	Subay	Astsubay	Devlet Memuru / İşçi / Uzman Erbaş	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Erbaş / Er	Toplam
Tandoğan Orduevi Müdürlüğü	-	16	88	-	21	52	177
İskenderun Askerî Gazino Müdürlüğü	1	6	16	5	6	54	88
Gölcük Orduevleri Müdürlüğü	10	36	104	-	-	134	284
Kalender Orduevi Müdürlüğü	7	8	21	10	40	83	169

**Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı**

Subay	Astsubay	Devlet Memuru	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Uzman Erbaş	Erbaş / Er	Toplam
386	1.589	2.965	494	1.094	620	11.206	18.354

### 1.3. Mali Yapı

Orduevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliği gereği mali tablolar aylık hazırlandığından geçmiş aylara ait kar ve zararlar, geçmiş yıllar karları/zararları hesapları adı altında mali tablolarda yer almaktadır.

2021 yılında denetim kapsamında yer alan sosyal tesisler ile toplam 269 sosyal tesisin ayırımına ve mali büyüklüklerine aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir.



**Tablo 3: 2021 yılında Denetlenen Sosyal Tesislerin Mali Büyüklükleri**

Sosyal Tesis	Sermayesi	2021 Yılı Brüt Satışı
Tandoğan Orduevi Müdürlüğü	4.182.517,67	6.055.020,27
İskenderun Askerî Gazino Müdürlüğü	1.636.077,04	4.663.447,64
Gölcük Orduevleri Müdürlüğü	8.098.695,66	6.925.514,29
Kalender Orduevi Müdürlüğü	9.683.285,76	14.518.870,39

**Tablo 4: TSK Bünyesinde Bulunan Sosyal Tesislerin 2021 Yılı Mali Büyüklükleri**

Tesisin Adı	Toplam Sayısı	Toplam Cirosu	Brüt Kârı	Net Kârı	Toplam Harcaması	Yatırılan Hazine Payı
Orduevi	33	274.010.857	129.439.913	31.061.120	98.378.793	2.983.872
Askerî Gazino	73	147.695.490	59.994.309	16.328.445	43.665.865	5.083
Kışla Gazinosu	122	379.648.914	151.154.838	40.508.456	110.646.382	-
Vardiya Yatakhaneleri	17	13.251.418	6.686.631	3.014.767	3.671.864	-
Özel/Yerel ve Kış Eğitim Merkezi	24	132.841.756	51.054.863	15.136.339	35.918.524	1.524.219

#### 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sıra numaralı “Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğ” Ek’indeki “Tek Düzen Muhasebe Plânı” esas alınmaktadır. Orduevleri, askeri gazinolar, kışla gazinoları ve vardiya yatakhaneleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin hesap dönemi yıllık olup muhasebe sistemlerini tek düzen muhasebe esaslarına göre yürütürler. Tutulacak belgeler ve formlar, dayanak ve kontrol belgeleri ile tüm belge ve formların işleniş usulleri ise Yönerge ile düzenlenmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi

---

kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

## **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

## **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

---

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını; Kalender Orduevi Müdürlüğü, Gölcük Orduevleri Müdürlüğü, Tandoğan Orduevi Müdürlüğü ve İskenderun Askerî Gazino Müdürlüğünün mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## **5. DENETİM GÖRÜŞÜ**

İskenderun Askeri Gazino Müdürlüğünün 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

Kalender Orduevi Müdürlüğü, Gölcük Orduevleri Müdürlüğü ve Tandoğan Orduevi Müdürlüğünün 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## **6. DENETİM BULGULARI**

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

### **A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR**

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

#### **BULGU 1: Bilançoda ve Gelir Tablosunda Yer Alan Dönem Net Karı/Zararı Hesaplarının Birbiri ile Uyumlu Olmaması**

İskenderun Askeri Gazino Müdürlüğünün 2021 yıl sonu bilançosunda ve gelir tablosunda yer alan dönem net kârı veya zararı tutarlarının birbiri ile uyumlu olmadığı

görülmüştür.

Türk Silahlı Kuvvetleri Ordu Evleri, Askerî Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliği'nin "Muhasebe Esasları, Ana Belge ve Kayıtlar, Dayanak ve Kontrol Belgeleri" başlıklı 29/A maddesinde; orduevleri, askerî gazinolar, kışla gazinoları ve vardiya yatakhaneleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezlerinin hesap döneminin yıllık olduğu ve muhasebe sistemlerinin tek düzen muhasebe esaslarına göre yürütüleceği ifade edilmiştir.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sıra No'lu Muhasebe Uygulama Genel Tebliği ile zorunlu hale getirilen Tekdüzen Hesap Planı açıklamalarında; 59 Dönem Net Kârı (Zararı) Hesap grubunun işletmenin nihai faaliyet sonucunu gösteren hesapları kapsadığı belirtilmiştir. Bilanço hesaplarından olan 590 Dönem Net Karı Hesabının işleyişinde, sonuç hesaplarında yer alan "Dönem Net Kârı veya Zararı Hesabı"ndan aktarılan tutarların bu hesaba alacak, aynı hesaba borç; 591 Dönem Net Zararı (-) Hesabının işleyişinde ise sonuç hesaplarında yer alan "Dönem Net Kârı veya Zararı Hesabı"ndan aktarılan tutarların bu hesaba borç, aynı hesaba alacak kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, gelir tablosu ve bilançoda yer alan dönem net kârı veya zararı tutarlarının birbiri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Uygulamada, İskenderun Askeri Gazino Müdürlüğü'nün 31.12.2021 tarihli yıl sonu bilanço ile gelir tablosundaki Dönem Net Kârı veya Zararı Hesabının birbiri ile uyumlu olmadığı görülmüştür. Gazino Müdürlüğü tarafından düzenlenen 31.12.2021 tarihli bilançoda 591 Dönem Net Zararı tutarı (45.484,37) TL iken yıllık gelir tablosunda Dönem Net Kârı Hesabı tutarı ise 300.485,57 TL'dir. Bu farklılığın nedeninin aylık kapanışlarda dönem net kârı veya zararının 500 Sermaye Hesabına aktarılmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Söz konusu uygulama neticesinde anılan hesaplar itibarıyla temel mali tablolarda hataya neden olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresince 2022 yılından itibaren bulgu doğrultusunda işlem yapıldığı, benzer hata ve eksiklikleri önleyici tedbirlerin tüm tesislerce alınması ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla yazı yayımlandığı ifade edilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2022 yılında yapılan kayıtların 2021 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

---

Bu itibarla, yıl sonu bilanço ve gelir tablosu dönem net kârı/zararı tutarlarının uyumlu olması gerekmektedir.

## **B. DİĞER BULGULAR**

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

### **BULGU 1: Amortisman Tabi Varlıklar İçin Amortisman Kaydı Yapılmaması**

Kalender, Gölcük ve Tandoğan Orduvleri ile İskenderun Askeri Gazino Müdürlüklerinde amortisman tabi varlıklar için amortisman kaydı yapılmadığı görülmüştür.

1 Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Mali Tablolar İlkeleri" başlıklı bölümünde yer alan gelir tablosu ilkelerine göre, maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile özel tükenmeye tabi varlıklar için uygun amortisman ve tükenme payı ayrılmalıdır.

Yine aynı bölümde düzenlenen bilanço ilkelerine göre, bilançoda duran varlıklar grubunda yer alan maddi duran varlıklar ile maddi olmayan duran varlıkların maliyetini çeşitli dönem maliyetlerine yüklemek amacıyla her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarları ayrıca bilançoda gösterilmelidir.

Adı geçen Tebliğ'in "IV Düzenlemenin Kapsamı" başlıklı bölümünde ise yapılan düzenlemenin kapsamına bilanço esasına göre defter tutan gerçek ve tüzel kişilerin girdiği, diğer bir anlatımla söz konusu teşebbüs ve işletmelerin bu Tebliğ ile belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uymak zorunda oldukları, teşebbüs ve işletmelerin kamu idare ve müesseselerine ait olmasının, hukuki yapılarının farklılığının, özel kanunlarının bulunmasının, vergi muafiyet ve istisnalarından yararlanmalarının bu mecburiyetleri yerine getirmelerine engel teşkil etmediği ve bu teşebbüs ve işletmelerin ticari esaslara göre faaliyet göstermelerinin belirlenen muhasebe usul ve esaslarına uymaları için yeterli olduğu belirtilmiştir.

Bir işletmenin belli bir tarihte sahip olduğu varlıklar ile bu varlıkların sağladığı kaynakları gösteren bilançonun aktif tarafında yer alan duran varlıklar hesap grubu bir yıldan veya bir normal faaliyet döneminden daha uzun sürelerle, işletme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için kullanılmak amacıyla elde edilen ve ilke olarak bir yılda veya normal faaliyet dönemi içinde paraya çevrilmesi veya tüketilmesi öngörülmeven varlıkları kapsar.

---

253 Tesis, Makina ve Cihazlar Hesabı, üretimde kullanılan her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçlerinin (Konveyör, Forklift vb) izlendiği; 254 Taşıtlar Hesabı ise işletme faaliyetlerinde kullanılan tüm taşıtların izlendiği hesaptır. 255 Demirbaşlar Hesabında, işletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıklar izlenir.

257 Birikmiş Amortismanlar (-) Hesabı ise, maddi duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde hesaben yok edilebilmesini sağlamak amacıyla kullanılan hesaptır. Ayrılan amortismanlar, ilgili gider hesapları karşılığında bu hesaba alacak; satılan, devredilen, kullanma yeteneğini kaybedenler ise hesaba borç, ilgili varlık hesabına da alacak kaydedilir.

260 Haklar Hesabı, imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaları kapsar. Edinilen haklar, maliyet bedelleri ile bu hesaba borç kaydedilir ve yararlanma süreleri içerisinde, yararlanma sürelerinin belli olmaması durumunda, 5 yıllık sürede eşit taksitlerle itfa olunarak yok edilir. 268 Birikmiş Amortismanlar (-) Hesabı ise, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilebilmesini sağlamak amacıyla kullanılan hesaptır.

Uygulamada, adı geçen sosyal tesislerin bilançolarında duran varlıklar hesap grubu içerisinde 253 Tesis, Makina ve Cihazlar, 254 Taşıtlar, 255 Demirbaşlar ve/veya 260 Haklar hesaplarının bulunduğu ve ilgili varlıkların hesaben yok edilmesinde kullanılan 257 Birikmiş Amortismanlar (-) ve 268 Birikmiş Amortismanlar (-) hesaplarına herhangi bir kayıt yapılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla duran varlıkların net değerini bilançodan görebilme imkanının olmadığı değerlendirilmektedir. Aynı zamanda gider hesaplarının kullanılmaması sebebiyle, duran varlığın yıpranmasından kaynaklanan gider, gelir tablosu hesapları içerisinde yer almamaktadır.

Kamu idaresince, amortisman ayrılmasının tesislerin işletme ve idamesinde katkı sağlamayacağı değerlendirildiği ancak Bakanlık nezdinde çalışmalarını yürütülen yazılım programının tüm tesislere kurulmasının tamamlanmasını müteakip amortisman uygulamasına geçileceği ifade edilmiştir.

Duran varlıklar hesap grubunda yer alan varlıkların amortisman tutarlarının da mali tablolarda gösterilip duran varlıkların net değerinin tablolardan anlaşılması ve amortisman kaydı yapılırken ilgili gider hesaplarının kullanılması gerekmektedir.

## **BULGU 2: Mal ve Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kanunu Hükümlerine Uyulmaması**

Orduevi ve kışla gazino müdürlükleri ile özel eğitim merkezi komutanlıkları mal ve hizmet alım işlerinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde; Kanun'un amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemek olarak ifade edilmiştir.

Anılan Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde; maddede belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinde ise Kanun'un uygulanmasında esas alınacak istisnalar belirtilerek, orduevi ve kışla gazino müdürlükleri ile özel eğitim merkezi komutanlıklarının mal ve hizmet alım işleri bu istisnalar kapsamında sayılmamıştır.

Yine anılan Kanun'un "Uygulanmayacak hükümler" başlıklı 68'inci maddesinin (b) bendinde; diğer kanunların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Bu konu Kamu İhale Kurulunun gündemine de gelmiş olup bu hususta 11.04.2003 tarih ve 2003/DK.D-120, 25.03.2004 tarih ve 2004/DK.D-91 ve 09.01.2012 tarih ve 2012/DK.D-10 sayılı Düzenleyici Kurul Kararlarında, ayrı tüzel kişilikleri bulunmayan orduevleri, askeri gazinolar ve sosyal tesisler ile askeri kantinler tarafından yapılacak harcamaların 4734 sayılı Kanuna tabi olarak gerçekleştirilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yine Kamu İhale Kurulunun 15.11.2012 tarih ve 2012/DK.D-217 sayılı Kararında bu idarelerin Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan (g) bendinde belirtilen istisna hükmünden yararlanamayacağı ifade edilmiştir. Kamu İhale Kurulunun Düzenleyici

---

Kurul Kararları ilgili idareler için bağlayıcı olup bu hususta aksi yönde herhangi bir kararı mevcut değildir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar birlikte değerlendirildiğinde, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki orduvevi ve kışla gazino müdürlükleri ile özel eğitim merkezi komutanlıklarının 4734 sayılı Kanun kapsamında olduğu anlaşılmaktadır.

Kamu idaresince, Genelkurmay Başkanlığının 09.05.2022 tarihli yazısında belirtilen; orduvevleri, askeri gazinolar ve kışla gazinolarının askeri mahal olmalarından bahisle bu tesislerin beslenmeye yönelik ihtiyaçlarının 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (b) bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Esaslar doğrultusunda yapılacağı belirtilmekte ise de söz konusu yazının hukuki dayanağının bulunmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca idare tarafından sosyal tesislerin Kamu İhale Kanunu'ndan muaf tutulmasına yönelik mevzuat çalışmalarının yürütüldüğü ifade edilmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki anılan idareler tarafından gerçekleştirilecek mal ve hizmet alım işlerinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.



T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

## 7. EKLER

### EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Amortisman Tabi Varlıklar İçin Amortisman Kaydı Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.
Mal ve Hizmet Alımlarında 4734 Sayılı Kanun Hükümlerine Uyulmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapılmıştır.